

חקלאים יקרים,

גם בשיא חופשת הקיץ, כשכמעט כולם בחופשה, החקלאות לא עוצרת. אנחנו ממשיכים לעקוב, לעדכן ולפעול כדי לשמור על הייצור המקומי ועל הזכויות של החקלאים. **לפניכם עיקרי העדכונים מהשבוע האחרון.**

- דיון בוועדה לביקורת המדינה בנושא הבצורת** – ביום שלישי שעבר (5/8) התקיים דיון חירום בכנסת בנושא הבצורת. מדובר בבצורת החריפה ביותר ב-100 השנים האחרונות. בדיון השתתפו ראשי רשות המים בראשות חזי ליפשיץ מנהל רשות המים, ונציגים ממשרדי האוצר, חקלאות וביטחון המזון, הגנת הסביבה, בריאות ואנרגיה. מנהל רשות המים הציג את הפעולות שעושה הרשות להקטנת החשיפה של משק המים למחסור במים וכן את התכניות של הרשות לשנים הקרובות לפיתוח משק המים. בדיון התריעו גורמים מקצועיים ממשרדי הממשלה, כי עלול להיות משבר חמור בחקלאות הצומח, עם צפי לירידה משמעותית בתפוקה החקלאית בשנת 2026. הדיון חשף ליקויים חמורים בהיערכות המדינה לשינויי האקלים ולניהול משק המים, בהם אובדן של מאות מיליוני קוב של מי קולחים מטהורים שנשפכים לים, כתוצאה מאי ביצוע השקעות בפיתוח מערכת השבת מי הקולחים הבין אזורית והארצית לחקלאות, עיכובים בהקמת מתקני התפלה כתוצאה מהמלחמה, אי חיבור של אזורים מנותקים לרשת הארצית ופגיעה חמורה ביבולים ובמשק הדבורים. המשתתפים קראו **להקמת מועצת מים לאומית** ודרשו ממבקר המדינה לבדוק את יישום ההמלצות שהועלו בעבר. **ח"כ מיקי לוי (יו"ר הוועדה)** הדגיש בדבריו כי הבצורת אינה רק תופעה אקלימית אלא **סוגיה לאומית רוחבית** שמשפיעה על החקלאות, הכלכלה, משק החשמל והחברה כולה. יו"ר הוועדה התריע שקיימים פערים בין תוכניות ההיערכות למציאות בשטח בעיקר כתוצאה ממחסור במשאבים לפיתוח שנובע מאופן ניהול משק המים הסגור. **ח"כ אלון שוסטר** ציין כי שטחים רבים (בעיקר בצפון) לא הושקו והוא הזהיר מהשלכות של **ירידה בייצור מזון והגברת הייבוא**. **יובל ליפקין**, נציג משרד החקלאות וביטחון המזון במועצת רשות המים, התריע על **אפשרות של פגיעה קשה ביבולים, פגיעה במרעה ופגיעה בפעילות ההאבקה ויצור הדבש**. אני ציינתי בדברי, שכל צרכני המים צריכים להיות שותפים במאמץ לשמור על משק המים של מדינת ישראל, שהוא מהמתקדמים בעולם למרות הביקורת, אבל לא יתכן מצב שרק החקלאות תיפגע מהמחסור במים, גם משק המים לבית צריך להיות שותף למאמץ. ציינתי בדברי שהחקלאים צריכים להדליק משואה ביום העצמאות לאור העובדה, שלמרות הגידול בתפוקה והגידול באוכלוסיה, סך צריכת המים לא השתנתה משנת 1970. **החקלאות התייעלה בשימוש במים יותר מכל מגזר אחר**, עשתה מעבר דרמטי לשימוש במי קולחין (ישראל היא המדינה המובילה בעולם בהשבת מי קולחים לחקלאות) ומשתמשת בפחות מים שפירים לעומת השימוש בשנת 1970. בנוסף התייחסתי למחירי המים לחקלאות, וכן לכך שעדיין אחרי 77 שנות קיומה של מדינת ישראל אין מסלול חוקי לפיצוי חקלאים שלהם גידולי שלחין בגין מחסור במים (בצורת), למרות שזה לא חדש שאחת למספר שנים יש מחסור במים קיצוני. **תודה לח"כ מיקי לוי על הדיון והעלאת הנושא החשוב לסדר היום.**

- תיקון חוק 31, התחלת יישום החוק** – במסגרת תיקון חוק 31, מתקיימות ישיבות עם אגודות וספקי המים במטרה לקבוע את דרגת הפיתוח של כל אזור, בכדי לקבוע את מחיר המים השפירים בהתאם לשיעור המים הנחותים, שהיוו החל מ-1 בינואר 2026, זאת בהתאם לתיקון 31 לחוק המים. אילנה דרור חברה בצוות יחד עם אנשי רשות המים (זאבי אחיפז ואנשיו), חנה טובי ממשרד החקלאות וביטחון המזון ואורן עמיאל מנכ"ל מים לישראל. במסגרת ההיערכות הצוות נפגש ברחבי הארץ עם הגורמים הרלוונטיים ועוברים יחד איתם על הנתונים בכל אזור ואזור. כמובן שנמשיך לעדכן במידת הצורך.

- סיוע לענף גידול הבטטות בעקבות משבר הקורונה** – ביום שני (4/8) וועדת הכספים של הכנסת קיימה דיון בנושא. ענף הבטטות בישראל מייצר מדי שנה כ־60–65 אלף טון, בשווי של כ־130–150 מיליון ₪. כתוצאה מהפסקת פעילות השוק המוסדי (בתי מלון, מסעדות, קייטרינג) בזמן הקורונה, נאלצו מגדלים להשמיד כ־35% מהיבול, מה שהוביל לנזקים שנתיים של כ־35–42 מיליון ₪ שעדיין לא קיבלו עליהם פיצוי. ועדת הכספים אישרה בשנת 2023 הקצאה של כ־25 מיליון ₪. הסכום אמור היה להתחלק במהלך שנתיים ולכלול נוהל חלוקה, שגובש במשרד החקלאות ביחד עם אגף התקציבים באוצר. למרות ההתחייבות, הכספים **לא הועברו** למגדלים בשנת 2023, וכפי שדווח – אף לא ב־2024. בחלוקת תקציב 2024, הסעיף הייעודי נעלם לחלוטין בשל "קיצוץ רחבי" באגף התקציבים של משרד האוצר. יו"ר הוועדה, ח"כ חנוך מילביצקי ביקש ממשרד האוצר ומשרד החקלאות וביטחון המזון להגיע להחלטה לאן נעלם הכסף ומדוע המגדלים לא קיבלו את המגיע להם.
- שירות לאומי בחקלאות** – ביום שני (4/8) מליאת הכנסת אישרה סופית את תיקון מס' 7 לחוק שירות אזרחי, המרחיב את האפשרות לשירות לאומי והתנדבות קהילתית גם בתחומי **החקלאות והטכנולוגיה**. כמו כן, התיקון מרחיב את הגדרת "גוף מפעיל", כך שתכלול גם **תאגידים ציבוריים והמוסדות הלאומיים** (כמו קק"ל, הסוכנות ועוד), ויקנה להם מעמד של רשות ציבורית לעניין החוק. בנוסף, יועלה גיל הזכאות להתנדבות עבור **מתמודדי נפש** ל־27, והוארכה האפשרות לגופים שפעלו קודם לכן להמשיך לפעול עד אוגוסט 2027, ללא צורך בהכרה מחודשת. מטרת התיקון היא לאפשר לעוד גופים לשמש מסגרת לשירות לאומי ולתת מענה לצרכים חדשים שעלו מהשטח. **אנו מודים לחברי הכנסת שהעלו את הנושא החשוב ומקווים שהחקלאים יעשו שימוש נכון בחוק.**
- הגדלת התפוקה של הייצור החקלאי בענפי הצומח בישראל יעדי החקלאים לתוכנית בטחון המזון** – ביום רביעי שעבר (6.8) התקיימה ישיבה של וועדת ההיגוי של השותפים לתכנית להגדלת הייצור החקלאי בענפי הצומח, ובהם מכון המחקר "יסודות" (שמוביל את התכנית), ארגוני המגדלים (פירות, ירקות, פלחה והדרים), מועצת הצמחים, התנועות המיישבות והתאחדות חקלאי ישראל. בפגישה הוצג המודל שגובש במסגרת התוכנית, המספק אומדן עדכני לפוטנציאל הייצור המקומי של 20 גידולים נבחרים. המודל כולל ניתוח מרחבי, תחשיבים כלכליים, תרחישי אספקה ומודל לקבלת החלטות, וכל אלה משתלבים לכדי תשתית לגיבוש מדיניות שתסייע בהרחבת הייצור המקומי. המודל בוחן מהם התנאים שנדרשים מהממשלה על מנת לממש את הפוטנציאל, לרבות השקעות נדרשות, התאמת רגולציה וצעדים נוספים שיאפשרו הגדלה בת קיימא של הייצור החקלאי. המשתתפים הדגישו את הצורך בפיתוח מדדים ליציבות אספקה, שיפור יעילות הייצור המקומי, וטיפול באתגרים המרכזיים: ירידה בשטחי הגידול, בעיות תמחור של גורמי הייצור, עומס רגולטורי ומחסור בעובדים ומים. כמו כן, נבחנו תרחישים שונים לרמות ייצור מקומי, מלאות או חלקיות, תוך בחינת השפעת מדיניות המכסים, הצורך בפיתוח טכנולוגי, יעול השימוש במשאבי מים וקרקע, והסרת חסמים רגולטוריים. לסיום, המשתתפים קראו להידוק ולהמשך שיתוף הפעולה עם משרד החקלאות ולגיבוש נייר עמדה משותף שידיגיש את תרומת הייצור המקומי החקלאי לביטחון המזון של ישראל ואת הפעולות הנדרשות להרחבת הייצור המקומי -תקציב,חקיקה ושינויי רגולציה. לאחר הישיבה ישנם לא מעט שינויים שצריך לעשות. בנוסף, העבודה על המודל ממשיכה ובהמשך נעדכן בממצאיו – לקראת הצגתו המלאה בפני מקבלי ההחלטות.

- רגולציה בחומרי הדברה – ביום שני (4/8) קיימנו ישיבה עם שלומית ציוני, מנהלת השירותים להגנת הצומח במשרד החקלאות וביטחון המזון, בנושא רגולציה בחומרי הדברה.** בישיבה השתתפו גם מירית עמרני סגנית מנהלת השירותים, ד"ר לילה חג' יחיא, עזרא בכר מ"מ מנכ"ל מועצת הצמחים ואורן ברנע מזכיר ארגון מגדלי ירקות. מטרת הישיבה הייתה לסקור את הפעילות שנעשית במסגרת מפת הדרכים שעליה סוכם עם משרד הבריאות ביולי 2024, בנוגע לדרכים לקביעת שאריות חומרי הדברה בתוצרת מעובדת, במסגרת הוועדה המקצועית המייעצת שמונתה ע"י שר הבריאות, שבה גם חברים אורן ברנע נציג הארגונים החקלאיים וד"ר חג' יחיא מטעם משרד החקלאות וביטחון המזון. כזכור במסגרת השינויים בחוק המזון שנעשו במסגרת החקיקה של "מה שטוב לאירופה טוב לישראל", שנעשתה בשנת 2024 סוכם עם משרד הבריאות, באישור וועדת הבריאות של הכנסת על הקפאת המצב הקיים בנוגע ל-100 חומרים זמשתמשים בהם בגידולים לעיבוד בתעשייה. בישיבה עדכנו אורן ולילה על תהליך המיפוי של החומרים ועל ההחלטות שנתקבלו בוועדה שרובן הן בהתאם לצרכים של החקלאות. עד עכשיו מופו כ-50% מהחומרים והכוונה עד סוף שנת 2025 לסיים את מיפוי יתרת החומרים ולקבל החלטות בנוגע להם בוועדה. הכוונה להתחיל את שלב ב' של מפת הדרכים שהוא: קביעת שאריות חומרי הדברה בתוצרת טריה בתחילת שנת 026. הבענו הערכה רבה לעבודת השירותים להגנת הצומח בנושא שאריות חומרי הדברה תוך שיתוף פעולה פורה וחיובי עם החקלאים וארגוני החקלאים. **תודה מיוחדת לד"ר חג' יחיא ולאורן ברנע על הטיפול המסור והמקצועי בנושא זה.**

עדכוני נהלים - משרד החקלאות ובטחון המזון ממשיכים להוציא נהלים לקול קורא ולהגשה במגוון תחומים.

- מסלול לתמיכה בהשקעות הון בענף החקלאות הימית למגדלי דגים מהסוגים דניס, ברמונדי, באס, לברק ואחרים** - המסמך פורסם להערות הציבור ומפרט את נוהל התמיכה לשנת 2025 למגדלי דגים בענף החקלאות הימית, עבור סוגי דגים כמו דניס, ברמונדי, באס, לברק, מוסר ופורל (לא כולל אמנון, קרפיון ובורי). מדובר במסלול תמיכה שנקבע במסגרת סיכום ממשלתי בעקבות הפחתת מכסים, וכולל תקציב של כ-8.3 מיליון ש"ח. גובה התמיכה לכל מגדל מחושב לפי טונות שיווק בשנים קודמות, עד 50% מגובה ההשקעה המוכרת. התמיכה תינתן לרכישת ציוד חדש והשקעות במערכות גידול מים מתקדמות. בקשות יוגשו דרך מערכת התמיכות המקוונת, בכפוף לעמידה בתנאים ולצירוף כלל המסמכים הנדרשים. אישור התמיכה יתבצע דרך ועדת התמיכות של משרד החקלאות. ניתן להגיש הערות לציבור עד **לתאריך 17 באוגוסט 2025** למייל estig@moag.gov.il. לצפייה בנוהל [הקליקו כאן](#).

- מסלול לתמיכה בהגדלת הפריין בענף הבקר לבשר במרעה** - המסמך פורסם להערות הציבור ומפרט את נוהל התמיכה לשנים 2025–2026, שמטרתו **הגדלת הפריין בענף הבקר לבשר במרעה**, כחלק מיישום החלטת ממשלה להסכמי סחר והמרת מכסים בתמיכות ישירות. התמיכה נועדה לסייע לבעלי עדרי פרות מרעה (שאינן חולבות) בהשקעות כגון מערכות הזנה, בריאות העדר, מיגון מפני טריפות, מערכות ניטור, וציוד מתקדם. הסיוע עומד על **עד 60% מגובה ההשקעה**, בהתאם לגודל העדר, כשהתקרה היא 300–500 אלף ש"ח, בכפוף לתנאים ועמידה בקריטריונים. ניתן להגיש הערות לציבור עד **לתאריך 17 באוגוסט 2025** למייל estig@moag.gov.il. לצפייה בנוהל [הקליקו כאן](#).

• **מפגש השקה בנושא שימור ותמרוץ עובדים** – ארגון עובדי הפלחה מארגנים **מפגש מקצועי בנושא שימור ותמרוץ עובדים**. המפגש

יתקיים בתאריך 18/8 בין השעות 9:30-11:00 בזום! המפגש יהיה בהנחיית סיגל דורון, יועצת בכירה ומומחית לתגמול עם ניסיון של מעל 20 שנה בליווי ארגונים מובילים במשק. במפגש נחשוף כלים ושיטות לבניית תוכניות בונוס, הוקרה, עדכוני שכר והטבות – במטרה לשפר גיוס, שימור והנעת עובדים. המפגש מיועד למנהלי גד"ש ולמנהלי משאבי אנוש בחקלאות. ההשתתפות ללא עלות, אך מותנית בהרשמה מראש – [לחצו](#)

• **ישיבות בכנסת בשבוע הקרוב** – על אף הפגרה ולפני ההדממה של הכנסת בסוף אוגוסט יתקיימו השבוע לא מעט ישיבות. מי שרוצה

מוזמן להשתתף בישיבות. להלן פירוט הישיבות שיתקיימו הם:

- **הועדה לענייני צעירים - פעילות משרדי החקלאות והכלכלה לביטחון תזונתי ויציבות סחורות בשווקים בהתאם ליעד SDG2 – יום שני 11/8 בשעה 9:00** – [חומר רקע](#) (קישורים להחלטות ממשלה רלוונטיות), [חומר רקע](#) (חומר של ארגון לתת), [חומר רקע](#) (הפורום הישראלי לתזונה), [חומר רקע](#) (מענה שר החקלאות וביטחון המזון), [חומר רקע](#) (מענה משרד הבריאות), [חומר רקע](#) (התכנית הלאומית לביטחון המזון), [חומר רקע](#) (הלמ"ס, קישור לממדי יישום יעדים ותת יעדים SDG).
- **הועדה לענייני צעירים - ישיבת מעקב - השלכות יוקר המחיה בדגש על מחירי המזון על משקי בית צעירים – יום שני 11/8 בשעה 13:00** – [מסמך של המממ](#) בנושא ניתוח השינויים במדדים, [מסמך של המממ](#) בנושא שינוי במדדים במוצרי תינוקות, [סיכום ישיבה](#) קודם, [חומר רקע](#) – משרד האוצר, [חומר רקע](#) – המוסד לביטוח לאומי, [חומר רקע](#) – ארגון לתת, [חומר רקע](#) – מענה משרד הבריאות, [חומר רקע](#) – מענה שר החקלאות וביטחון המזון.
- **וועדת המשנה לשיקום כלכלי של חבל תקומה ושל קו העימות הצפוני כלכלה – ביום רביעי 13/8 בשעה 10:00** – יישום חוק שיקום נרחב לחבל תקומה וביצוע ההתחייבויות שניתנו במסגרת הליך החקיקה. הצעה לדיון מהיר בנושא היעדר מענקי שיבה ליישובי עוטף התכנית לשיקום ופיתוח יישובי קו העימות הצפוני.
- **ועדת המשנה לקידום מנופי צמיחה של ענף החקלאות - ביום רביעי 13/8 בשעה 12:00**. סטטוס תשלומי התמיכה לחקלאים שויתרו על מים בגליל ובגולן.
- **ועדת המשנה לקידום מנופי צמיחה של ענף החקלאות - ביום רביעי 13/8 בשעה 12:30** – מצב ענף המדגה הישראלי
- **ועדת המשנה לקידום מנופי צמיחה של ענף החקלאות - ביום רביעי 13/8 בשעה 13:30** – סטטוס הסכם הסחר עם ארה"ב.

נאחל מכאן החלמה מהירה לפצועים בגוף ובנפש, ונחזק את הקהילות וכלל אזרחי ישראל בעורף. ואנו כמובן ממשיכים לקוות ולצפות לראות את 50 החטופים חזרה בארץ, מי לחיים ולשיקום, ומי לקבר ישראל. אני מאחל לכלל חיילי צה"ל בכל מקום שהם שיעשו חייל ויחזרו הביתה בשלום.

אורי דורמן

מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל

העתק: עמית יפרח - יו"ר התאחדות חקלאי ישראל

